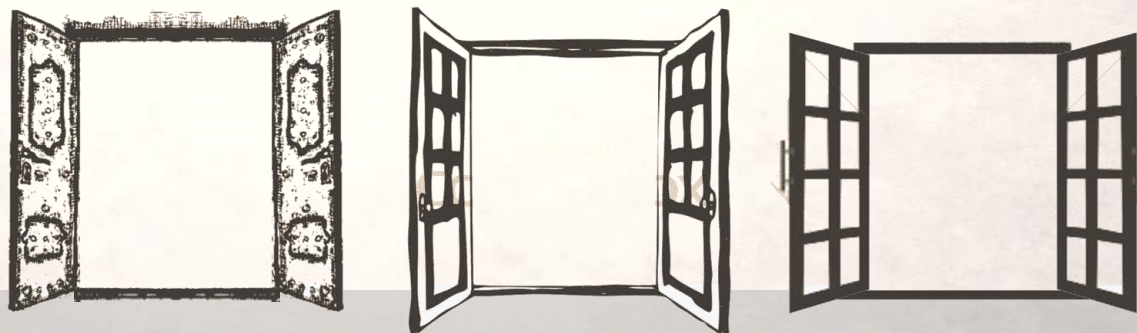

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΣΕ ΔΕΞΙΩΣΗ

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ

Αρχιτεκτονική πρόσκληση σε δεξίωση:

« Η εξέλιξη των χώρων υποδοχής στην ελληνική κατοικία »

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της ερευνητικής εργασίας είναι η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο διαμορφώνονται και εξελίσσονται οι χώροι υποδοχής καθώς και ο ρόλος του χώρου εισόδου ως μέρος της κατοικίας, από τα μέσα του 19^{ου} αιώνα μέχρι και σήμερα, στην περιοχή των Αθηνών, σε σχέση με τις συνθήκες και τα κοινωνικά πρότυπα της εκάστοτε χρονικής περιόδου. Ως αντικείμενο της έρευνας οι χώροι υποδοχής της κατοικίας θεωρούνται και αντιμετωπίζονται ως εξόχως σημαντικοί καθώς βρίσκονται σε πλήρη εξάρτηση με το θεσμό της οικογένειας, την κοινωνική θέση και την καθημερινότητα.

Η έννοια της υποδοχής εντοπίζεται από τις αρχές του 19^{ου} αιώνα στα σπίτια του αγροτικού πληθυσμού της Αθήνας, μέσω της ανάγκης δημιουργίας ενός διακριτού και πιο φροντισμένου χώρου που θα υποδεχτεί τον επισκέπτη. Ως εξέλιξη ο χώρος αυτός μεταφέρεται στον όροφο εξυψώνοντας το κοινωνικό γόητρο του ιδιοκτήτη.

Στη μετάβαση από τον παραδοσιακό τρόπο ζωής στο αστικό μοντέλο κατοίκησης οι χώροι υποδοχής αποτελούν διακριτούς χώρους με τα σαλόνια να καταλαμβάνουν ιδιαίτερη θέση στα σπίτια των μεσοαστών και να εξυπηρετούν τις κοινωνικές συναναστροφές τους. Ακόμη πιο σημαντικό ρόλο καταλαμβάνουν οι χώροι αυτοί στις αρχές του 20^{ου} αιώνα και κατά την περίοδο του μεσοπολέμου με την εισαγωγή των γαλλικών προτύπων, οι οποίοι αποτελούν πλέον μία αδιάσπαστη ενότητα σύμφωνα με την τριμερή κατανομή της κάτοψης. Οι χώροι υποδοχής στις κατοικίες της περιόδου αυτής συμβάλλουν καθοριστικά στη κοινωνική προβολή των ιδιοκτητών με τη δημιουργία μεγαλοπρεπών χώρων εισόδου τύπου vestibule ή gallery όπου γινόταν έκθεση έργων τέχνης και οικογενειακών κειμηλίων.

Η σημασία των χώρων που εξετάζουμε διαφαίνεται και στην προβληματική που αναπτύσσουν τα διάφορα αρχιτεκτονικά ρεύματα όπου επαναπροσεγγίζεται ιδιαίτερα ο χώρος εισόδου αλλά και στην ιδιαίτερη προσοχή των αρχιτεκτόνων στους χώρους υποδοχής των μεσοαστικών μονοκατοικιών του 30' όπου με τη χρήση ενός ευρυματικού αρχιτεκτονικού λεξιλογίου επιτυγχάνεται η δημιουργία ποιοτικών χαρακτηριστικών και αισθήσεων.

Ριζική αλλαγή στην αντίληψη για τη λειτουργία και το ρόλο των χώρων υποδοχής προκαλεί η είσοδος της τηλεόρασης στη ζωή των Ελλήνων αστών κατά τις δεκαετίες του 50', 60' και 70'. Η προβολή των αμερικάνικων προτύπων κατοίκησης τύπου «λίβινγκ ρουμ» και το κίνητρο που έδωσε η τηλεόραση για συνάντηση της οικογένειας οδηγούν στη δημιουργία ενός καθιστικού χώρου διήμευσης-υποδοχής που αποτελεί πλέον το επίκεντρο της ελληνικής αστικής κατοικίας.

Τέλος, κατά τις τελευταίες δεκαετίες, ο σύγχρονος τρόπος ζωής του ανθρώπου με την εξέλιξη της τεχνολογίας στην ψυχαγωγία, την επαγγελματική ενασχόληση σε ασταθές ωράριο όπως και την τάση διαμονής λιγότερων ατόμων ανα κατοικία συγκέντρωσε το σύνολο των δραστηριοτήτων κυρίως στον καθιστικό χώρο υποδοχής ενώ σημαντική ήταν η κατάργηση του προθαλάμου εισόδου, η οποία παρατηρείται ακόμα και στις εύπορες μονοκατοικίες που διακρίνονται από επάρκεια χώρου.

Επιλογικά, η έννοια της υποδοχής εκφράστηκε χωρικά με ποικίλους τρόπους στην ελληνική κατοικία κατά το διάστημα που μελετάμε. Διαπιστώνεται πως η σύσταση, ο ρόλος και η μορφή των χώρων υποδοχής έχουν υποστεί σημαντικές αλλαγές ιδιαίτερα μέσα στις τελευταίες δεκαετίες. Παρ' όλα αυτά δημιουργήθηκαν λόγω της ανάγκης του ανθρώπου για ξεκούραση μέσω του καθίσματος, ενώ ήταν πάντοτε συνυφασμένοι με την είσοδο της κατοικίας και με την έννοια της φιλοξενίας και της κοινωνικοποίησης αφού πάντα υποδέχονταν τον επισκέπτη.

Φοιτήτρια: Φιλιώ Αθανασίου

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Αμαλία Κωτσάκη

Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Πολυτεχνείο Κρήτης

Ημερομηνία Παρουσίασης: Σεπτέμβριος 2015

The evolution of the reception rooms in Greek residence

177

ABSTRACT

The aim of my research thesis is to investigate the manner in which reception rooms and their role as the entrance space of the residence have been shaped and have evolved from the mid-19th century until today in the area of Athens, while keeping in mind the conditions and the social standards of each time period. Due to the fact that reception rooms are the main object of this research, they are consequently considered of the highest importance, and are dealt with accordingly, while they are examined in juxtaposition and coordination with the family institution, a person's social position and everyday life.

The notion of reception is traced back to the beginning of 19th century, to the houses of the Athenian rural population. The necessity of the creation of a more distinct and orderly reception room is what must have driven the people to create such a space as the reception room. However, this space, as a result of natural evolution, did not remain as it was and was eventually transferred to the upper level of the residence, thus elevating the social prestige of the owner.

In this transition from the traditional way of life to the urban residential model, the reception rooms constituted distinct rooms, with the living rooms occupying the highest position in the middle-class residences. Indeed, they resulted in becoming the greatest means in order to serve social purposes. The reception rooms continued to play an even greater role in the beginning of the 20th century and during the mid-war period, when French standards were introduced. It should be noted that the aforementioned French standards now constitute an unbreakable unity according to the tripartite distribution of plan. The reception rooms of this period's residences contributed decisively to the owners' social projection to society, as it was a space where majestic entrances were created (vestibule type or gallery type) and various artworks or family relics were exhibited.

The importance of the spaces examined in this thesis can also be seen in that many architectural movements have been greatly concerned with the manner in which to reshape this space when the period requests so. In addition, the attention that architects placed on the vocabulary that was used to describe the middle classes' reception rooms of 1930s, which in turn led to the creation of characteristics and sensations of great quality, also attests to the fact that the significance of the reception room cannot be overestimated.

Radical change in the perception of the reception spaces' functionality and their role came with the introduction of the television in Greek urban society, during the 1950s, 60s and 70s. Television succeeded in promoting the American residence standards (living room type), as well as motivating the whole family to gather in one room, thus leading to the creation of a compound living room/reception room. This space, even today, constitutes the centre of the urban Greek home.

Finally, during the last few decades, the modern way of life, combined with the advancements of technology in the field of entertainment, a non-stable work timetable, as well as the tendency of fewer people living in one residence, forced the total of activities to be gathered mainly in the living room, while the entrance hall eventually ceased to exist. This evolution was also observed in wealthier residences which have abundance of space.

In conclusion, it becomes clear that the notion of reception in the Greek household during the examined period has been expressed spatially in various ways. More specifically, the constitution, the role and the form of the reception rooms have undergone significant changes, especially throughout the last decades.

In all periods, they were created due to people's need to repose, as well as a means to socialize and welcome the visitor, while also providing a warm household for loved ones.

Student: Filio Athanasiou

Supervising Professor: Amalia Kotsaki

School of Architecture, Technical University of Crete

Date: September 2015